

אגאתה כריסטי מוד המלכה אליזבת • ראשונה מאז שייקספיר

אינגריד ברגמן וזרון באקאל ב"אורינט אקספרס" טוב ממתקים מלאכותיים

החיוניות, התוססת, של מי שהיה תום ג'ונס. פיני, הנחשב כאחד מגדולי השחקנים של אנגליה היום, בילה מדריבוקר שעתים בי חדר-האיפור, עד שמשחו את שערותיו בצבע השחור המתאים, הדביקו את שפמו החד המשוח היטב בשעווה, דחסו כרים מתחת לגופייתו ובתוך מכנסיו (כדי להריח חיבו להסתיר את גובהו הטבעי), וניפחו את ליסתותיו כדי שהראש יקבל את הצורה הנכונה.

מדי-ערב, נאלץ לעבור את התהליך ה"הפוך, קודם שרץ להופיע על הבמה, בי גירסה קצת יותר מבוגרת של עצמו. בי שנה נו.

אשתו, אנוק אמה, אומר פיני, "טו" ענת שאני תמיד מביא הביתה משהו מן התפקידים שאני מגלם. אני לא מקנא בה על הימים שעבדתי בסרט, למרות שאני חב לה הרבה על השיעורים במיבטא צרי פתי שקיבלתי ממנה, ואשר עזרו לי לדבר כמו פוארו הבלגי".

אין כמוהו כל סיכוי שהקהל יודהה עם הדמויות בסרט. הצופה מוזמן רק לצפות במעין "חיילי-לה של אליים" וכשהחיים הללו מוצגים בליטוש כמו ברצח באורינט אקספרס, כשכל צילום (הצלם הוא ג'פרי אנסורת, האחראי לקאבארט ולאודיטיאה בחלל) מזכיר את קיסמו של העולם הבל-תימציאיתי שעל הבד, וכל דמות כמו נתלשה מאלבום של מעריצי-הוותר, אין פלא שהכל מדברים על נוסטאלגיה, על סרטים שהיו ואינם, ועל ימים שהיו ואי-גם. ואם קר בבית, אפשר להתחמם לאור הזיכרונות בקולנוע.

תדרוך

תל-אביב

אָהֶבָה אַחֲרֵיהֶצְהָרִים (פריז, צרפת) — ניתוח מרתק של הבורר גנות הצרפתית, עשוי באמצעים קולנועיים מופתיים בפשטותם. חובה לכל מי שמתעניין בקולנוע תרבותי, שהבמאי אריק רומר הוא אחד מנציגיו הבולטים. **פֶּרֶשֶׁת סְטְאוּוֹיִסקִי** (1933, צרפת) — השערורייה הכלכלית שיוצעה את צרפת בשנות השלושים, כתוצאה בל-תי-נמנעת של הקאפיטליזם. שיתור מב-ריק של התקופה, בימוי ועריכה כיאה לבמאי אלן רנה. עם בלמנדו בתפקיד הנוכל סטאוויסקי.

ירושלים

יֶשְׁנֹנִי (ארנון, ארצות-הברית) — וודי אלן משקיף בפסימיות אל עתיד טוטאליטרי, מנוון וסטרילי, בקומדיה עתי-דנית שבסופה מסתבר כי המין והמוות לא ימצאו להם פיתרון גם בעוד 200 שנה. **חִיפָה** **הַנְּפִיכָה בְּעוֹר הַחֲמוֹר** (חן, צרפת) — אגדה ציבעונית מבווימת בתן ובעידון רב על ידי ז'אן דמי, עם מוסיקה של מישל לגראן. קתרון דנב ודלי-פין סיריג בתפקידים הראשיים.

לכל אורכו, בתפקידים שכל אחד הוא בעל מישקל בסני עצמו. כמה מן הסקיצות שהם מציירים על הבד הן בפרוש מרנינות: אינגריד ברגמן כאומנת שוודית נחבאת אל הכלים, ריי-צ'ארד וידמארק כאמריקאי עתיר-נכסים בעל עבר ועתיד מפוקפקים, ג'ון גילגוד, כשרת (באטלר) הבריטי המושלם, היכול ללמד אפילו את המלכה איך לדבר אנגלית. כמה הופעות אחרות פשוט מחממות את הלב. לורן באקאל, נערת המבט" בת" וזוג של בוגארט בחיים ועל הבד, שבאה לסרט אחרי סידרה של הצלחות-במה מסחררות והוכיחה עד כמה חזקה אישית תה לפני המצלמה. גם בגיל 50 — או שון קוגרי, כהיפוך המוחלט של בונד, כשהוא מחופש לקולנוע סקסוי שמרני, ובעל מיושן מאהב-בסתר ואביר-הליכות. **כריות במכנסים**. מעל לכל בולטת, כמוהו, דמותו של אלברט פיני, במידה קטן-הקומה, עב-הכרס, בעל ראש דמוי ביצה ושערות המודבקות לקרקפתו בקפי דנות רבה. קשה להכיר כאן את דמותו

ואכן, "יש אמת בסיפרי אגאתה כריסטי, אבל לא ריאליזם. יש כאן מעין אגדה משנות השלושים, ניסיתי אפילו לשחזר את צורת עשיית הסרטים של אותה תקופה", אומר סידני לומט, ילד-הפלא של התיאטרון האדישי, שהיה לבמאי-טלוויזיה פורה (למעלה מ-300 מחזות שודרו בבימוי, בשידור חי) ומאז 12 המושבעים נחשב כאחד היוצרים המגוונים, התרופים וה"מפיינים של הקולנוע האנגלי. **הופעות מרנינות**. רצח באורינט אקספרס הוא, אפילו לגביו, ניסיון יוצא-דופן. לעומת מיתחו הניצחית לריאליזם, הוא מפליג כאן, כדבריו, לעולם האגדה. שלא כמו בסרטי הקודמים, הוא זוכה כאן לצוות השחקנים הבינלאומי הגדול והוזהר ביותר שהועמד לרשות במאי מזה שנים רבות מאד, אלברט פיני, לורן באקאל, מרטין בלום, אינגריד ברגמן, ז'אקלין ביסט, ז'אן-פייר קאסל, שון קורני, ג'ון גילגוד, ונדי הילר, אנתוני פרי קינס, ואסתר רדגרייב, רחל רוברטס, ריי-צ'ארד וידמארק ומייקל יורק אינם חולי-פנים בסרט בהופעות-אורח, אלא נוכחים

כל זה מתרחש עוד בשנות השלושים, כשנוסעה ברכבת מלונדון לאיסטנבול היי-תה הרפתקה בת שלושה ימים, אפופת מיסתורין וזוהר (מי שקרא את מסעותי עם דודתי של גראהם גרין יכול, אולי, להבין את הנוסטאלגיה למסוד זה). **הברכה לקרונות-שינה**. כלומר, בחיי-רת המקום לבדה מעבירה את הצופה ל"ארץ הנדמה-לי". התפאורן טוני וואלטון (בעלה-לשעבר של ג'ולי אנדריון) חקר את כל הדגמים של "החברה הבינלאומית לקרונות-שינה" אותה רשות שפיקחה על רכבת זו במסעה על-פני כל מדינות אירופה, והתרפק על זיכרונות של מפות-מל-מלה, סכו"ם מוכסף ושאר תשמישי-המדה שהיו נחלתם של העשירים-באמת, אלה שהירשו לעצמם מסעות במסגרת כנו. מלאכתו, כפי שדוהש תפקידו של תפ-אורן בסוג כזה של סרטים, לא היתה דווקא לשחזר במדויק מה שהיה, אלא להלביש את הזיכרון בהילה, להנאת הצור פים המבקשים לראות על המסך דברים שאינם רואים בבית, אחרת, בשביל מה ללכת לקולנוע?

סיימון ווארד בתפקיד וינסטון צ'רצ'יל

ייסורי

צ'רצ'יל הצעיר

רוחו של אריה (דקל, תל-אביב, אנגליה) — סרט זה, המבוי-סס על החלק הראשון באוטו-ביוגרפיה של וינסטון צ'רצ'יל, מהווה תופעה מוזרה למדי. מצד אחד, אין ספק שבהשוואה לרמה הממוצעת של הסרטים ההיסטוריים, הוא מצטיין בפיקחות ובחריפות שאין תם יש, כנראה, לזקוף לזכות נסיונו הקולנועי הממושך של המפיק-סרטיטאי קארל פורמן, ולזכות בימוי עירני של השחקן-שהפך-במאי ריצ'ארד אטנבורו.

תוך כדי שיחזור נעוריו של המדינאי המפורסם, מצ' ליחים השניים להעלות מן האוב אווירה אופיינית לתחילת המאה, לשלוח חיצי סאטירה אל המימשל הבריטי ואל הצביעות המיפלגתיות, להרעיף ניתוח של חינוך בריטי קפדני נוסח הימים ההם, ולצייר את החלק הפחות סימני-פטי, היותר שאפתני ורודף התהילה, שבדמותו של וינסטון הצעיר. שיחזור כמה מעמדי-קרב בהודו ובדרום-אפריקה עשוי במיקצועיות ובהומור, ובסך הכל ראוי להתפעל מעצב העובדה שפורמן ואטנבורו אינם שוקעים בהרצה העיוורת, המתקתה והמסנוורת, המאפיינת את רוב הביוגרפיות של אנשים מפורסמים.

מצד שני נרתע הסרט, בצורה משונה, מלהראות דווקא את מרכיבי גדולתו של צ'רצ'יל. את השתתפותו במילחמת הבורים מראים בפרוטרוט, את תגובותיו מעוררות-השערה, הקשורות דווקא למילחמה זו, מעלימים מן העין. את האמביציה שלו להוכיח שלמרות חוסר-האמון של אביו הוא מסוגל להצליח, מבליט הסרט בתרחבה. את ניצני הגדולה שאיחדו את בריטניה כולה מאחוריו במילחמת העולם השנייה, אי-אפשר לראות כאן. ואם להוסיף לכך את קולו של המספר (סיימון ווארד, המגלם גם את התפקיד הראשי) הנשמע יותר כחיקוי פארוזי לקולו של

* באמצע: המפיק נט כהן.